VISPĀRĒJĀS TIESAS RĪKOJUMS (septītā palāta)

2025. gada 23. maijā*

Atcelšanas prasība – Eiropas Finanšu uzraudzības sistēma – Savienības tiesību normu pārkāpumu izmeklēšana – Komisijas formāls atzinums par pasākumiem, kas veicami, lai nodrošinātu atbilstību Savienības tiesību aktiem – Regulas (ES) Nr. 1094/2010 17. panta 4. punkts – Pārsūdzams tiesību akts – Tieša skāruma neesība – Nepieņemamība

Lietā T-179/24

Novis Insurance Company, ***Novis Versicherungsgesellschaft***, ***Novis Compagnia di Assicurazioni***, ***Novis Poisťovňa a.s.***, Bratislava (Slovākija), ko pārstāv *A. Börner*, *S. Henrich* un *S. Förster*, advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *B. Stromsky*, *D. Triantafyllou* un *P. Vanden Heede*, pārstāvji,

atbildētāja,

VISPĀRĒJĀ TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja K. Kovalika-Baņčika [*K. Kowalik-Bańczyk*] (referente), tiesneši E. Butidžidžs [*E. Buttigieg*] un G. Hese [*G. Hesse*],

sekretārs: V. Di Buči [*V. Di Bucci*],

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu, it īpaši:

– iebildi par nepieņemamību, kuru Komisija izvirzījusi atsevišķā dokumentā, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2024. gada 28. jūnijā,

– prasītājas apsvērumus par iebildi par nepieņemamību, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2024. gada 19. augustā,

– Slovākijas Republikas iestāšanās rakstu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2024. gada 23. jūlijā,

izdod šo rīkojumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Rīkojums

1 Ar prasību, kas pamatota ar LESD 263. pantu, prasītāja – *Novis Insurance Company*, *Novis Versicherungsgesellschaft*, Novis Compagnia di Assicurazioni, *Novis Poisťovňa a.s.* – lūdz atcelt Komisijas 2022. gada 13. septembra atzinumu C(2022)6455 final, kas adresēts *Národná banka Slovenska*, par pasākumiem, kas veicami, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvai 2009/138/EK (turpmāk tekstā – "apstrīdētais akts").

Tiesvedības priekšvēsture

2 Prasītāja ir Slovākijā reģistrēta dzīvības apdrošināšanas sabiedrība, kas pakļauta *Národná banka Slovenska* (Slovākijas Valsts banka; turpmāk tekstā – "*NBS*") uzraudzībai.

3 Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestāde (EAAPI) 2022. gada 17. martā sāka izmeklēšanu, pamatojoties uz 17. panta 2. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1094/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/79/EK (OV 2010, L 331, 48. lpp.). Ar šo izmeklēšanu bija paredzēts noskaidrot, vai *NBS* uzraudzības pilnvaras attiecībā pret prasītāju bija izmantojusi atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV 2009, L 335, 1. lpp.).

4 EAAPI, pamatojoties uz Regulas Nr. 1094/2010 17. panta 3. punktu, 2022. gada 16. maijā sniedza ieteikumu, kas adresēts *NBS*, par pasākumiem, kas veicami, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvai 2009/138. Šis ieteikums ir atcelšanas prasības, ko prasītāja cēlusi Vispārējā tiesā un kas reģistrēta ar lietas numuru T-204/24, priekšmets.

5 Konkrētāk, EAAPI konstatēja, ka prasītāja un *NBS* ir pārkāpušas Eiropas Savienības tiesību normas, tostarp no Direktīvas 2009/138 izrietošos noteikumus, un sagatavoja divus ieteikumus, kuri adresēti *NBS* un kuros izklāstīti pasākumi, kas tai jāveic, lai izbeigtu šo pārkāpumu. Šie pasākumi būtībā izpaudās tā, ka 45 dienu laikā bija no jauna jāpārbauda prasītājas stāvoklis un attiecībā uz to bija jāpieņem "vispārēja/visaptveroša" stratēģija, kā panākt visu pārkāpumu novēršanu vai – pretējā gadījumā – jāpieņem lēmums par tai piešķirtās licences anulēšanu.

6 Eiropas Komisija, pamatojoties uz Regulas Nr. 1094/2010 17. panta 4. punktu, 2022. gada 13. septembrī pieņēma apstrīdēto aktu.

7 Apstrīdētajā aktā Komisija vispirms atgādina EAAPI 2022. gada 16. maija ieteikuma saturu un sniedz tā kopsavilkumu (apstrīdētā akta 21.–28. punkts).

8 Turpinājumā Komisija izvērtē pasākumus, ko *NBS* plānoja veikt attiecībā pret prasītāju (apstrīdētā akta 29.–40. punkts). Tā atzīst: kamēr vien šī valsts iestāde neveiks uzraudzības pasākumus, lai pārkāpumus novērstu strukturāli un ilgtspējīgi, tostarp, ja tas būtu atbilstīgi vai obligāti, prasītājas licences anulēšanu uz Direktīvas 2009/138 144. panta pamata, minētā valsts iestāde turpinās pārkāpt Savienības tiesību normas (apstrīdētā akta 41. punkts).

9 Visbeidzot apstrīdētā akta 42.–45. punktā Komisija secina, ka:

"42. Komisija uzskata, ka, lai nodrošinātu atbilstību Savienības tiesību aktiem [..], būtu nepieciešami papildu *NBS* centieni, lai laikus īstenotu plānotos pasākumus.

43. Konkrētāk, atbilstoši *NBS* izsludinātajai integrētas intervences stratēģijai, tai [..] četru mēnešu laikā [..] būtu jāpabeidz sankciju procedūra, attiecībā pret [prasītāju] veicot galīgus, izšķirīgus uzraudzības pasākumus, kas nodrošina Savienības tiesību normu ievērošanu.

44. Tāds lēmums par [prasītājas] licences anulēšanu kā *NBS* plānotais nodrošinātu Savienības tiesību normu ievērošanu. Šāds lēmums [..] nodrošinātu arī to, ka tiek pieņemta galīga nostāja un veikti konkrēti uzraudzības pasākumi attiecībā pret [..] [prasītājas] pārkāpumu kopumu, tostarp (bet ne tikai):

– [prasītāja] nav ievērojusi [*NBS*] 2022. gada 14. janvāra lēmumu attiecībā uz tehnisko noteikumu [pārkāpumiem];

– [prasītāja] vienpusēji ir grozījusi vispārīgos līgumattiecību noteikumus un ieguldījumu politiku; [..]

– [prasītājas] [risku un maksātspējas iekšējā novērtējuma] normalizēšana.

45. Komisija aicina *NBS* desmit darbdienu laikā informēt to, kā arī [EAAPI] par [..] normām, kuras tā ir pieņēmusi vai plāno pieņemt, lai nodrošinātu atbilstību šim formālajam atzinumam [..]."

10 *NBS* 2022. gada 31. oktobrī anulēja prasītājas darbības atļauju (licenci) (turpmāk tekstā – "lēmums par licences anulēšanu"). 2023. gada 1. jūnijā *NBS* šo anulēšanu atstāja negrozītu.

Lietas dalībnieku prasījumi

11 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– atcelt apstrīdēto aktu;

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

12 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– noraidīt prasību kā nepieņemamu;

– piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

13 Turklāt prasītāja būtībā lūdz Vispārējo tiesu veikt procesa organizatorisko pasākumu vai pierādījumu savākšanas pasākumu – uzdot Komisijai izsniegt visus dokumentus, kas būtu lietderīgi apstrīdētā akta tapšanas vēstures un seku izvērtēšanai.

Juridiskais vērtējums

Par iebildi par nepieņemamību

14 No Vispārējas tiesas Reglamenta 130. panta 1. un 7. punkta izriet, ka pēc atbildētāja attiecīga lūguma Vispārējā tiesa par iebildi par nepieņemamību lemj, neizskatot lietu pēc būtības. Šajā gadījumā, tā kā Vispārējā tiesa uzskata, ka lietas materiāli tai sniedz pietiekamu informāciju, tā nolemj izskatīt šo prasību, neveicot papildu procesuālas darbības, jo prasītājas lūgtie procesa organizatoriskie pasākumi un pierādījumu savākšanas pasākumi nav nepieciešami.

15 Iebildē par nepieņemamību Komisija apgalvo: pirmkārt, ja apstrīdētais akts neradītu saistošas tiesiskas sekas, tas nevarētu būt atcelšanas prasības priekšmets, otrkārt, ja šis akts to neskartu tieši, prasītājai nebūtu *locus standi* un, treškārt, prasība tiesā netika celta paredzētajā termiņā.

16 Prasītāja nepiekrīt iebildes par nepieņemamību trim daļām. Konkrētāk, tā apgalvo, pirmkārt, ka apstrīdētais akts rada saistošas tiesiskas sekas un līdz ar to tas var būt atcelšanas prasības priekšmets, un, otrkārt, ka šis akts to skar tieši un individuāli. Tā būtībā paskaidro, ka ar minēto aktu ir uzlikts *NBS* pienākums veikt iepriekš paredzētu pasākumu, proti, anulēt tās licenci.

17 Vispirms ir jāizvērtē iebildes par nepieņemamību pirmās divas daļas un līdz ar to jākonstatē, pirmkārt, vai apstrīdētais akts ir uzskatāms par apstrīdamu aktu un, otrkārt, vai šis akts prasītāju skar tieši.

Kvalificēšana par apstrīdamu aktu

18 Kā izriet no LESD 263. panta pirmās daļas, Savienības tiesas pārbauda to Savienības iestāžu, institūciju un struktūru aktu tiesiskumu, "kas pieņemti, lai radītu tiesiskas sekas [..] trešām personām".

19 No tā izriet, ka LESD 263. pantā paredzētā atcelšanas prasība ir pieejama visu Savienības iestāžu, struktūru un institūciju veikto pasākumu un pieņemto noteikumu gadījumā – neatkarīgi no to formas, kuru nolūks ir radīt saistošas tiesiskas sekas (spriedums, 1971. gada 31. marts, Komisija/Padome, 22/70, EU:C:1971:32, 39. un 42. punkts; skat. arī spriedumu, 2021. gada 15. jūlijs, *FBF*, C-911/19, EU:C:2021:599, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

20 Turpretī ikviens Savienības akts, kas nerada saistošas tiesiskās sekas, nav pakļauts LESD 263. pantā paredzētajai pārbaudei tiesā (skat. spriedumu, 2021. gada 15. jūlijs, *FBF*, C-911/19, EU:C:2021:599, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

21 Citastarp tas ir sakāms par atzinumiem, ar kuriem nav paredzēts radīt saistošas tiesiskās sekas. Proti, ar LESD 288. panta piekto daļu tika ieviesta īpaša Savienības aktu kategorija – atzinumi – un ar tiešu formulējumu tika noteikts, ka tie "nav saistoši", un tika paredzēts dot Savienības iestādēm, institūcijām un struktūrām iespēju paust savu viedokli jomās, kurās tām nav kompetences pieņemt saistošus lēmumus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1990. gada 13. decembris, *Nefarma*/Komisija, T-113/89, EU:T:1990:82, 68. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2017. gada 24. marts, Igaunija/Komisija, T-117/15, EU:T:2017:217, 45. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt vienkāršā juridiskā atzinumā paustais nevar radīt tiesiskas sekas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 25. oktobris, Rumānija/Komisija, C-599/15 P, EU:C:2017:801, 62. punkts).

22 Tomēr neiespējamība celt atcelšanas prasību par atzinumu nav spēkā, ja pārsūdzētais akts satura ziņā nav uzskatāms par īstenu atzinumu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2018. gada 20. februāris, Beļģija/Komisija, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 29. punkts).

23 Lai noskaidrotu, vai akts rada saistošas tiesiskās sekas, tās – paturot prātā šā akta būtību – ir jāizvērtē pēc tādiem objektīviem kritērijiem kā šā akta saturs, vajadzības gadījumā ņemot vērā tā pieņemšanas kontekstu, kā arī to izdevušās Savienības iestādes, struktūras vai institūcijas pilnvaras (skat. spriedumu, 2021. gada 15. jūlijs, *FBF*, C-911/19, EU:C:2021:599, 38. punkts un tajā minētā judikatūra). Papildus tam var ņemt vērā arī subjektīvo kritēriju – akta izdevēja nodomu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 6. maijs, *ABLV Bank u.c.*/ECB, C-551/19 P un C-552/19 P, EU:C:2021:369, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

24 Šajā gadījumā, pirmām kārtām, attiecībā uz apstrīdētā akta saturu, kura kopsavilkums izklāstīts šā rīkojuma 7.–9. punktā, jānorāda, ka ar šo aktu ir konstatēts *NBS* pieļauts, turpināts Savienības tiesību normu pārkāpums un ka tajā ir izklāstīti pasākumi, kas tai jāveic, lai šis pārkāpums tiktu izbeigts. Komisija norāda, ka runa ir par to, ka attiecībā pret prasītāju četru mēnešu termiņā ir jāpieņem galīgs lēmums veikt tādus uzraudzības pasākumus, ar kuriem ir iespējams nodrošināt Savienības tiesību normu ievērošanu – kā lēmums par tās licences anulēšanu.

25 Otrām kārtām, attiecībā uz apstrīdētā akta formulējumu ir konstatējams, ka abās autentiskajās valodu versijās šā akta nosaukums un 43. punkts ir formulēts kā "atzinums" ("*opinion*" angļu valodas versijā un "*stanovisko*" slovāku valodas versijā), bet tā 10. un 45. punktā – kā "formāls atzinums" ("*formal opinion*" angļu valodas versijā un "*formálne stanovisko*" slovāku valodas versijā). Norāde par jēdzienu "formāls atzinums", kura gan ir neviennozīmīga, var rosināt domāt, ka apstrīdētais akts nav uzskatāms par vienkāršu atzinumu bez saistošas iedarbības.

26 Turklāt Komisija pamatoti norāda, ka apstrīdētais akts būtībā ir formulēts dispozitīvi – gan tā angļu valodas versijā, gan slovāku valodas versijā. Secinājumos, ko ietver šis akts, vairākkārt ir izmantota vēlējuma izteiksme, par ko liecina frāzes "*should*" (vajadzētu) un "*would ensure*" (nodrošinātu) angļu valodā, kā arī "*by* [..] *mala*" (vajadzētu) un "*by* [..] *zabezpečil*" vai "*by* [..] *zabezpečilo*" (nodrošinātu) slovāku valodā (apstrīdētā akta 42.–44. punkts).

27 Trešām kārtām, attiecībā uz apstrīdētā akta pieņemšanas kontekstu un tā izdevēja pilnvarām ir jāatgādina: kā izriet no Regulas Nr. 1094/2010 27. apsvēruma, šīs regulas 17. pantā ir paredzēts "trīsposmu mehānisms" – gadījumiem, kad valsts iestādei tiek pārmests, ka tā uzraudzības praksē nav piemērojusi vai ir nepareizi vai nepietiekoši piemērojusi Savienības tiesību normas, it īpaši šīs regulas 1. panta 2. punktā minētos tiesību aktus, tostarp Direktīvu 2009/138.

28 Saskaņā ar Regulas Nr. 1094/2010 17. panta 2. punkta pirmo daļu EAAPI pirmajā posmā attiecīgā gadījumā izmeklē iespējamos Savienības tiesību aktu pārkāpumu vai nepiemērošanas gadījumus. Šīs izmeklēšanas beigās EAAPI, pamatojoties uz šīs regulas 17. panta 3. punkta pirmo daļu, attiecīgajai valsts iestādei var sniegt "ieteikumu, norādot pasākumus, kas veicami, lai nodrošinātu atbilstību Savienības tiesību aktiem".

29 Otrais posms: ja viena mēneša laikā pēc EAAPI ieteikuma saņemšanas attiecīgā valsts iestāde nenodrošina atbilstību Savienības tiesību aktiem, Komisija, pamatojoties uz Regulas Nr. 1094/2010 17. panta 4. punkta pirmo daļu, var sniegt "oficiālu [formālu] atzinumu, pieprasot [šai] iestādei [šajā nolūkā] veikt nepieciešamos pasākumus".

30 Trešais posms: ja attiecīgā valsts iestāde nerīkojas atbilstoši Komisijas izdotam formālam atzinumam tajā noteiktajā termiņā un ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi, EAAPI, pamatojoties uz Regulas Nr. 1094/2010 17. panta 6. punkta pirmo daļu, attiecībā pret attiecīgo finanšu iestādi var pieņemt "atsevišķu finanšu iestādei adresētu lēmumu, pieprasot veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai tā izpildītu pienākumus saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, tostarp jebkādas darbības pārtraukšanu".

31 Tātad no Regulas Nr. 1094/2010 17. panta formulējuma izriet, ka ieteikumos, ko EAAPI sniegusi uz šīs regulas 17. panta 3. punkta pamata, runa ir tikai par to, ka tiktu "norādīti" veicamie pasākumi, savukārt formālie atzinumi, ko Komisija izdevusi uz minētās regulas 17. panta 4. punkta pamata, un individuālie lēmumi, kurus EAAPI pieņēmusi uz šīs regulas 17. panta 6. punkta pamata, "pieprasa" to attiecīgajiem adresātiem veikt nepieciešamos pasākumus.

32 Papildus tam Regulas Nr. 1094/2010 17. panta 7. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka tad, ja attiecīgās valsts iestādes veic pasākumus saistībā ar jautājumiem, uz kuriem attiecas Komisijas sniegts oficiāls [formāls] atzinums vai EAAPI individuāla lēmums, tās "ievēro attiecīgi vai nu šādu oficiālu atzinumu, vai lēmumu". Turpretī nedz šajā normā, nedz kādā citā Regulas Nr. 1094/2010 normā nav paredzēts, ka šīm iestādēm būtu pienākums nodrošināt atbilstību EAAPI sniegtajiem ieteikumiem.

33 Tātad gan no Regulas Nr. 1094/2010 17. panta formulējuma, gan mehānisma trīsposmu struktūras izriet, ka šajā pantā ir noteikts, ka ieteikumi, ko EAAPI sniegusi uz šīs regulas 17. panta 3. punkta pamata, ir tikai ieteikumi un ar tiem nav paredzēts attiecīgajai valsts iestādei vai attiecīgajai finanšu iestādei radīt saistošas tiesiskas sekas (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2021. gada 25. marts, *Balgarska Narodna Banka*, C-501/18, EU:C:2021:249, 79. un 80. punkts). Turpretī formālie atzinumi, ko Komisija izdevusi uz Regulas Nr. 1094/2010 17. panta 4. punkta pamata, un individuālie lēmumi, kurus EAAPI pieņēmusi uz šīs regulas 17. panta 6. punkta pamata, to adresātiem rada saistošas tiesiskās sekas.

34 Papildus – ceturtām kārtām – attiecībā uz apstrīdētā akta izdevēja nodomu ir jānorāda, ka lietas materiāli neliecina par to, ka Komisija, pieņemdama šo aktu uz Regulas Nr. 1094/2010 17. panta 4. punkta pamata, faktiski būtu vēlējusies pieņemt vienkāršu atzinumu bez saistošas iedarbības. Konkrētāk, apstrīdētais akts neietver nevienu tieši formulētu norādi par to, ka *NBS* nebūtu pienākuma to ievērot. Turpretī šajā aktā ir atgādināts, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1094/2010 17. panta 4. punkta formulējumu, Komisija var sniegt formālu "atzinumu, pieprasot [attiecīgajai valsts] iestādei veikt nepieciešamos pasākumus" (apstrīdētā akta 10. punkts). Turklāt paziņojumā presei attiecībā uz apstrīdēto aktu Komisija ir precizējusi, ka tā bija rīkojusies "atbilstoši lomai, kas tai [..] uzticēta ar Regulas [Nr. 1094/2010] 17. pantu".

35 Šādos apstākļos, ņemot vērā šā rīkojuma 24.–34. punktā minēto apsvērumu kopumu un lai gan apstrīdētais akts būtībā ir formulēts dispozitīvi (skat. šā rīkojuma 26. punktu), ir secināms, ka šis akts rada saistošas tiesiskās sekas attiecībā pret *NBS*, ciktāl ar to tai ir uzlikts pienākums četru mēnešu termiņā attiecībā pret prasītāju pieņemt galīgu lēmumu veikt uzraudzības pasākumus, ar kuriem būtu iespējams nodrošināt Savienības tiesību aktu ievērošanu. No tā izriet, ka pretēji tam, ko apgalvo Komisija, par šo aktu varētu celt atcelšanas prasību uz LESD 263. panta pamata.

36 Tātad iebildes par nepieņemamību pirmā daļa ir jānoraida.

Par prasītājas tiesībām celt prasību un, konkrētāk, prasītājas tiešu skārumu

37 Saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu jebkura fiziska vai juridiska persona ar šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajiem nosacījumiem var celt atcelšanas prasību par trīs veidu aktiem, proti, pirmkārt, par aktu, kas adresēts šai personai, otrkārt, par aktu, kas to skar tieši un individuāli, un, treškārt, par reglamentējošu [regulatīvu] aktu, kas to skar tieši, bet nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem.

38 Vispirms ir konstatējams, ka, pirmkārt, apstrīdētā akta vienīgais adresāts ir *NBS*. No tā izriet, ka prasītājai, ja tā nav šā akta adresāte, nav tiesību celt prasību uz LESD 263. panta ceturtās daļas pirmās teikuma daļas pamata.

39 Otrkārt, apstrīdētais akts ir akts ar individuālu tvērumu un tātad nav uzskatāms par reglamentējošu [regulatīvu] aktu. No tā izriet, ka prasītāja nav arī tiesīga celt prasību uz LESD 263. panta ceturtās daļas trešās teikuma daļas pamata.

40 Šādos apstākļos atliek vēl noskaidrot, vai prasītāja ir tiesīga celt prasību uz LESD 263. panta ceturtās daļas otrās teikuma daļas pamata.

41 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka LESD 263. panta ceturtās daļas otrajā teikuma daļā minētie nosacījumi par, pirmkārt, tiešu un, otrkārt, individuālu skārumu ir nošķirami un kumulatīvi nosacījumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 3. oktobris, *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 75. un 76. punkts un tajos minētā judikatūra).

42 Šīs lietas apstākļos vispirms jāpārbauda, vai ir izpildīts pirmais nosacījums par prasītājas tiešu skārumu.

43 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nosacījums, ka fiziskai vai juridiskai personai ir jābūt tieši skartai ar pasākumu, kas ir tās prasības priekšmets, prasa, lai tiktu izpildīti divi kumulatīvi nosacījumi, proti, lai šis pasākums, pirmkārt, tieši ietekmētu šīs personas tiesisko stāvokli un, otrkārt, neatstātu nekādu rīcības brīvību šā pasākuma adresātiem, kuriem uzticēta tā īstenošana, jo šī īstenošana notiek pilnīgi automātiski un izriet vienīgi no Savienības tiesiskā regulējuma – bez citu starpnoteikumu piemērošanas (skat. spriedumu, 2022. gada 12. jūlijs, *Nord Stream 2* /Parlaments un Padome, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).

44 Tiesa ir precizējusi, ka jebkurš akts principā var tieši skart fizisku personu un tādējādi tieši ietekmēt tās tiesisko stāvokli neatkarīgi no tā, vai tas ir saistīts ar īstenošanas pasākumiem. Tātad apstāklis, ka šīs direktīvas īstenošanas pasākumi ir veikti vai tie vēl ir jāveic, pats par sevi nav nozīmīgs, jo šie pasākumi neliek apšaubīt starp apstrīdēto aktu un šo ietekmi pastāvošās saiknes tiešumu, ja vien ar šo aktu tā adresātiem nav atstāta rīcības brīvība attiecībā uz šīs fiziskās personas pakļaušanu minētajai ietekmei (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 12. jūlijs, *Nord Stream 2*/Parlaments un Padome, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 74. punkts).

45 Turklāt, novērtējot akta spēju tieši ietekmēt fiziskas vai juridiskas personas tiesisko stāvokli un to, vai šajā aktā adresātiem, kuri atbildīgi par tā īstenošanu, ir atstāta rīcības brīvība, jāņem vērā minētā akta būtība (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 12. jūlijs, *Nord Stream 2*/Parlaments un Padome, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 63., 64. un 95. punkts).

46 Šajā gadījumā ar apstrīdēto aktu, it īpaši ar tā 43. punktu, *NBS* ir uzlikts pienākums četru mēnešu termiņā attiecībā pret prasītāju pieņemt galīgu lēmumu veikt tādus uzraudzības pasākumus, ar kuriem ir iespējams nodrošināt Savienības tiesību normu ievērošanu (skat. šā rīkojuma 24. un 35. punktu).

47 No tā izriet, ka apstrīdētajā aktā nav paredzēta *NBS* rīcības brīvība attiecībā uz to, ka principā noteiktā termiņā ir jāpieņem lēmums un jāveic uzraudzības pasākumi.

48 Turpretī apstrīdētajā aktā nenoliedzami ir paredzēta *NBS* rīcības brīvība attiecībā uz veicamo uzraudzības pasākumu būtību. Proti, ar šo aktu adresātam – *NBS* – nav nedz uzdots, nedz aizliegts veikt konkrētus pasākumus.

49 Konkrētāk, Komisija nav uzlikusi *NBS* pienākumu anulēt prasītājas licenci. Vispirms – apstrīdētā akta 38. punktā šī ES iestāde atgādina, ka "izvēle par katru individuālu uzraudzības pasākumu attiecībā pret juridisko personu, kas pakļauta uzraudzībai, ir uzraudzības iestādes prerogatīva". Turpinot – no apstrīdētā akta 41. punkta izriet, ka Komisija prasītājas licences anulēšanu ir paredzējusi vienīgi gadījumam, ja šāds pasākums ir "attiecīgs [atbilstīgs] vai obligāts" Direktīvas 2009/138 144. panta izpratnē. Visbeidzot un it īpaši – minētā akta secinājumos, konkrētāk, pēdējā minētā 44. punktā Komisija ir tikai norādījusi, ka šāda anulēšana varētu nodrošināt, ka prasītāja un *NBS* ievēro Savienības tiesību normas, tomēr tā nav paredzējusi, ka pēdējai minētajai būtu jāveic šāda anulēšana.

50 Šajā kontekstā *NBS* rīcības brīvību ierobežoja tikai piemērojamās tiesību normas, it īpaši Direktīvas 2009/138 144. panta 1. punkts, ar kuru piederības (izcelsmes) dalībvalsts uzraudzības iestādei dažas gadījumos ir atļauts, bet citos gadījumos ir pienākums anulēt kādas apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas sabiedrības licenci.

51 No tā izriet, ka *NBS* joprojām bija rīcības brīvība noteikt attiecībā pret prasītāju veicamos pasākumus un ka šā iemesla dēļ vienīgi *NBS* veiktie pasākumi varēja tieši skart prasītāju. Tātad nepastāv tieša saikne – šā rīkojuma 44. punktā minētās judikatūras izpratnē – starp apstrīdēto aktu un pēc tam *NBS* veiktu īstenošanas pasākumu iedarbību uz prasītāju.

52 Šādos apstākļos ir secināms, ka šajā gadījumā trūkst vismaz atbilstības šā rīkojuma 43. punktā minētajam otrajam kritērijam un ka līdz ar to nosacījums par prasītājas tiešu skārumu nav izpildīts.

53 Šo secinājumu neliek apšaubīt arī prasītājas argumenti.

54 Pirmām kārtām, prasītāja būtībā apgalvo, ka Komisija ir vēlējusies ierobežot vai likvidēt *NBS* rīcības brīvību, pieprasot, lai tā nekavējoši anulētu prasītājas licenci, izslēdzot pakāpeniskāku pieeju un jebkādus citus pasākumus. Prasītāja no tā izsecina, ka lēmums par licences anulēšanu ir apstrīdētā akta tiešas un automātiskas sekas.

55 Šajā ziņā no šā rīkojuma 48.–51. punktā minētā izriet, ka Komisija nav ierobežojusi *NBS* rīcības brīvību attiecībā pret prasītājas veicamo uzraudzības pasākumu būtības ziņā un, konkrētāk, nav pieprasījusi, lai tā anulētu prasītājai piešķirto licenci.

56 Vispirms – jāpiebilst, ka, lai gan apstrīdētā akta 38. punktā Komisija būtībā norāda, ka uzraudzības iestādes rīcības brīvību "ierobežo" nepieciešamība veikt iedarbīgus, izšķirīgus uzraudzības pasākumus, šajā gadījumā šis vispārīgais atgādinājums neskar veicamo uzraudzības pasākumu būtību.

57 Tāpat, lai gan Komisija apstrīdētā akta 32. punktā atsaucas uz sākotnējo novērtējumu, kurš no EAAPI saņemts 2022. gada 6. jūlijā un saskaņā ar kuru Savienības tiesību normu ievērošanai ir nepieciešams "galīgs, izšķirīgs lēmums (proti, licences anulēšana)", šis atgādinājums par EAAPI nostāju nav uzskatāms par Komisijas nostāju, kura pausta minētā akta 41. un 44. punktā, un tajā prasītājas licences anulēšana ir minēta tikai orientējoši un ar nosacījumu, ka šāds pasākums ir "attiecīgs [atbilstīgs] vai obligāts" Direktīvas 2009/138 144. panta izpratnē (skat. šā rīkojuma 49. punktu).

58 Turpinot – pat ja tiktu pierādīts apstāklis, ka Komisija būtu īstenojusi kādu "politisku spiedienu" uz *NBS*, lai tā anulētu prasītājas licenci, tas nav pietiekams, lai atzītu, ka Komisija plānoja ne tikai mudināt, bet arī juridiski piespiest *NBS* veikt šādu anulēšanu.

59 Visbeidzot – pat pieņemot, ka būtu pierādīts apstāklis, ka apstrīdētajam aktam varēja būt katalizatora loma lēmuma par licences anulēšanu pieņemšanā, tas izriet vienīgi no pastāvošām procedūrām, kurās iesaistās un mijiedarbojas EAAPI un Komisija, no vienas puses, un valsts iestādes, tostarp *NBS*, no otras puses. Tātad šis apstāklis nedod iespēju konstatēt tiešu un automātisku saikni starp apstrīdēto aktu un lēmumu par licences anulēšanu.

60 Otrām kārtām, prasītāja apgalvo, ka ar apstrīdēto aktu Komisija ir apstiprinājusi un padarījusi par saistošiem EAAPI kļūdainos secinājumus, kuros teikts, ka tā bija izdarījusi "konstatētos pārkāpumus" un piedzīvoja "[sava] finansiālā stāvokļa pasliktināšanos". Tādējādi Komisija esot tieši un nelabvēlīgi ietekmējusi tā tiesisko stāvokli, neatkarīgi no lēmuma par licences anulēšanu.

61 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka neatkarīgi no lēmuma pamatojuma vienīgi tā rezolutīvā daļa var radīt tiesiskas sekas un līdz ar to tieši skart prasītāju (pēc analoģijas skat. rīkojumu, 2004. gada 28. janvāris, Nīderlande/Komisija, C-164/02, EU:C:2004:54, 21. punkts). Taču šajā gadījumā prasītājas minētajos Komisijas vērtējumos ir tikai atgādināta EAAPI nostāja un apliecināta prasītājas neatbilstīgās prakses turpinātība (citastarp apstrīdētā akta 26. un 38. punkts). Šādi vērtējumi nav uzskatāmi vairāk par apstrīdētā akta pamatojumu un paši par sevi nerada tiesiskas sekas, kas atšķirtos no tām, kuras izriet no šā akta secinājumu daļas (apstrīdētā akta 42.–45. punkts). No tā izriet, ka minētie vērtējumi prasītāju nevar skart tieši.

62 Trešām kārtām, prasītāja paskaidro, ka pēc lēmuma par tās licences anulēšanu tai nācās apturēt savu dzīvības apdrošināšanas produktu izplatīšanu un saskarties ar kritiku presē. Papildus tam attiecībā pret to Slovākijā esot uzsākti vai esot bijuši sagaidāmi likvidācijas un maksātnespējas procesi. Līdz ar to daudzi klienti esot izbeiguši savus dzīvības apdrošināšanas līgumus. Turklāt smagi skartas esot tās attiecības ar mākleriem un aktīvu pārvaldniekiem, daudzi darbinieki esot izbeiguši darba attiecības un tai esot radušās ievērojamas izmantoto juridisko pakalpojumu izmaksas.

63 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, pirmkārt, prasītājas pienākums izbeigt komercdarbību neizriet tieši no apstrīdētā akta, bet gan vienīgi no lēmuma par tās licences anulēšanu. Turklāt prasītāja nav nedz pierādījusi, nedz vispār apgalvojusi, ka pastāvētu jebkāda juridiska saikne starp apstrīdēto aktu un likvidācijas un maksātnespējas procesiem, uz kuriem tā norāda.

64 Otrkārt, pārējās negatīvās sekas, ko minējusi prasītāja, liecina par ietekmi saimnieciskā ziņā, un līdz ar to tā nav jāņem vērā, lai konstatētu, vai tās stāvoklis tiek ietekmēts juridiskā ziņā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 5. novembris, ECB u.c./*Trasta Komercbanka* u.c., C-663/17 P, C-665/17 P un C-669/17 P, EU:C:2019:923, 109. punkts).

65 Ceturtām kārtām, prasītāja būtībā apgalvo, ka iespēja celt tiešu prasību par apstrīdēto aktu ir nepieciešama, lai varētu nodrošināt efektīvu tiesību aizsardzību tiesā atbilstoši Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. pantam. Tā paskaidro, ka Slovākijas tiesās celta prasība par lēmumu par licences anulēšanu, kas papildināta ar apstrīdētā akta tiesiskuma netiešu apšaubīšanu, būtu nejaušībai pakļauta un nepietiekama.

66 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka ar Hartas 47. panta pirmo daļu garantētajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā nav mērķa grozīt Līgumos paredzēto pārbaudes tiesā sistēmu un it īpaši noteikumus par Savienības tiesās celto tiešo prasību pieņemamību. Tātad LESD 263. pantā minētie pieņemamības nosacījumi ir jāinterpretē, ņemot vērā tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, tomēr neizslēdzot šos LESD tekstā tieši formulētos nosacījumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 28. aprīlis, *T & L Sugars* un *Sidul Açúcares*/Komisija, C-456/13 P, EU:C:2015:284, 43. un 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

67 Taču tieši tā tas būtu, ja prasītājai būtu ļauts celt atcelšanas prasību par formālu Komisijas atzinumu, kas to neskar tieši šā rīkojuma 43. punktā minētās judikatūras izpratnē.

68 Turklāt jānorāda, ka Savienības tiesai ir kompetence prejudiciāla nolēmuma ietvaros spriest par to, vai Savienības iestāžu pieņemti akti ir spēkā bez jebkādiem izņēmumiem un, konkrētāk, arī formāli atzinumi, kurus Komisija pieņēmusi, pamatojoties uz Regulas Nr. 1094/2010 17. panta 4. punktu (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2021. gada 25. marts, *Balgarska Narodna Banka*, C-501/18, EU:C:2021:249, 82. un 83. punkts). No tā izriet, ka saistībā ar prasību par *NBS* veiktajiem pasākumiem, tostarp lēmumu par licences anulēšanu, Slovākijas tiesas nepieciešamības gadījumā varēs vērsties Tiesā ar prejudiciālā nolēmuma tiesvedību, lai novērtētu, vai apstrīdētais akts ir spēkā.

69 Prasītājas minētie sarežģījumi praksē saistībā ar Slovākijas tiesās celtas prasības iedarbīgumu un apstrīdētā akta papildu pārbaudi nešķiet neatrisināmi.

70 Vispirms – apstāklis, ka *NBS* lēmums par licences anulēšanu neesot balstīts uz apstrīdēto aktu un pat neietverot atsauci uz to, drīzāk atbalsta Komisijas tēzi, ka šā lēmuma pamatojums esot pilnīgi patstāvīgs un neatkarīgs no apstrīdētā akta pamatojuma. Šādā gadījumā varētu izrādīties, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ar novērtējumu, vai ir spēkā minētais akts, nav nepieciešams.

71 Turklāt attiecībā uz *NBS*, EAAPI un Komisijas savstarpēji nosūtīto dokumentu "slepenumu" Slovākijas tiesas nepieciešamības gadījumā varēs uzdot *NBS* sagatavot šos dokumentus vai, ja tas netiktu izdarīts, lūgt EAAPI un Komisiju tām izsniegt minētos dokumentus. Proti, LES 4. panta 3. punktā nostiprinātais lojālas sadarbības princips nozīmē, ka Savienības iestādēm, institūcijām un struktūrām principā ir pienākums pēc iespējas drīz iesniegt dalībvalsts tiesas pieprasīto informāciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2002. gada 26. novembris, *First* un *Franex*, C-275/00, EU:C:2002:711, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

72 Turpinot – prasītāja nav argumentējusi apgalvojumu, ka Slovākijas tiesās notiekošā tiesvedība ir ilga un ka tai neesot termiņus apturošas iedarbības. Jebkurā gadījumā tas, ka nav pieejams tiesību aizsardzības līdzeklis ar lēmumu apturošu iedarbību, ne vienmēr ir uzskatāms par tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā neievērošanu (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 17. decembris, *Tall*, C-239/14, EU:C:2015:824, 59. punkts). Turklāt gan no Hartas 47. panta pirmās daļas, gan no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas izriet, ka dalībvalstis ievieš tādu tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru sistēmu, kas nodrošina tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ievērošanu jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesību akti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 28. aprīlis, *T & L Sugars* un *Sidul Açúcares*/Komisija, C-456/13 P, EU:C:2015:284, 49. un 50. punkts un tajos minētā judikatūra).

73 Visbeidzot – apstāklim, ka Komisija 2024. gada 24. aprīlī nolēma pret Slovākijas Republiku sākt LESD 258. pantā paredzēto pārkāpuma procedūru – ar pamatojumu, ka *NBS* neesot izpildījusi saistības, kas izriet no uzraudzības pilnvaru īstenošanas attiecībā pret prasītāju –, pašam par sevi jebkurā gadījumā nevar būt tāda mērķa vai seku, ka prasītājai tiktu liegta efektīva tiesību aizsardzība Slovākijas tiesās.

74 No šā rīkojuma 46.–73. punkta izriet, ka apstrīdētais akts prasītāju neskar tieši. Līdz ar to nav nepieciešams noskaidrot, vai šis akts to skar individuāli, un tai nav arī tiesību celt prasību uz LESD 263. panta ceturtās daļas otrās teikuma daļas pamata. No tā izriet, ka prasītāja nav sniegusi pamatojumu savam *locus standi*.

75 Līdz ar to iebildes par nepieņemamību trešās daļas izvērtēšana nav nepieciešama, savukārt šīs iebildes otrā daļa ir jāapmierina un prasība ir jānoraida kā nepieņemama.

Par pieteikumu par iestāšanos lietā

76 No Reglamenta 142. panta 2. punkta izriet, ka iestāšanās lietā ir pakārtota galvenajai tiesvedībai un ka tās priekšmets zaudē spēku, ja prasības pieteikums citastarp ir atzīts par nepieņemamu. Tā kā šajā gadījumā prasība ir noraidāma kā nepieņemama, par Slovākijas Republikas pieteikumu par iestāšanos lietā vairs nav jālemj.

Par tiesāšanās izdevumiem

77 Pirmām kārtām, saskaņā ar Reglamenta 134. panta 1. punktu lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā spriedums ir nelabvēlīgs prasītājai, ir jāpiespriež tai segt savus tiesāšanās izdevumus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus atbilstoši pēdējās minētās prasījumiem, izņemot tiesāšanās izdevumus saistībā ar pieteikumu par iestāšanos lietā.

78 Otrām kārtām, saskaņā ar Reglamenta 144. panta 10. punktu, ja tiesvedība pamatlietā tiek izbeigta, pirms ir pieņemts lēmums par pieteikumu par iestāšanos lietā, pieteikuma par iestāšanos lietā iesniedzējs un puses sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar pieteikumu par iestāšanos lietā. Šajā gadījumā prasītāja, Komisija un Slovākijas Republika katra sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar pieteikumu par iestāšanos lietā.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (septītā palāta)

izdod rīkojumu:

1) **Prasību noraidīt.**

2) **Izbeigt tiesvedību par Slovākijas Republikas pieteikumu par iestāšanos lietā.**

3) ***Novis Insurance Company*, *Novis Versicherungsgesellschaft*, *Novis Compagnia di Assicurazioni*, *Novis Poisťovňa a.s.* sedz savus tiesāšanās izdevumus un atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus, izņemot tiesāšanās izdevumus saistībā ar pieteikumu par iestāšanos lietā**.

4) ***Novis Insurance Company*, *Novis Versicherungsgesellschaft*, *Novis Compagnia di Assicurazioni*, *Novis Poisťovňa*, Komisija un Slovākijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar pieteikumu par iestāšanos lietā.**

Luksemburgā, 2025. gada 23. maijā

Sekretārs
V. Di Bucci

Priekšsēdētāja
K. Kowalik-Bańczyk